

Arbeidsdepartementet

Resultatområde 73 Sosiale tjenester

Innledning

Fylkesmannens oppgaver på resultatområdet 73 Sosiale tjenester er knyttet til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og forskrifter gitt i medhold av denne.

Fylkesmannen skal ivareta brukernes rettssikkerhet gjennom tilsyn og klagebehandling. Fylkesmannen skal bidra til regjeringens arbeid med å redusere ulikheter, utjevne økonomiske og sosiale forskjeller og bekjempe fattigdom.

Regjeringen ønsker å bekjempe fattigdom gjennom å gi alle mulighet til å delta i arbeidslivet og ved å styrke de offentlige velferdsordningene. Regjeringen vil bedre livsbetingelsene og mulighetene for den delen av befolkningen som har de laveste inntektene og de dårligste levekårene, og legge særlig vekt på barns behov når det gjelder tiltak mot fattigdom. Regjeringen vil legge til rette for at alle barn og unge gis muligheter til å utvikle seg og delta i samfunnet uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon. Arbeids- og velferdsforvaltningen og Nav-kontorene har nøkkelroller i dette arbeidet.

Kommunene har i henhold til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen ansvar for å bedre levekårene for vanskeligstilte, å bidra til sosial og økonomisk trygghet og å fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Det er særlig viktig at kommunene bidrar til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Fylkesmannen skal gjennom iverksettings-, samordnings- og veiledningsoppgaver bidra til at kommunene ivaretar dette ansvaret på en god måte. Tiltak rettet mot de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til å styrke rettssikkerheten og sikre forsvarlige tjenester.

Et velfungerende partnerskap mellom kommune og stat i Nav-kontoret er en viktig forutsetning for gode og helhetlige tjenester til brukerne av arbeids- og velferdsforvaltningen. Både Fylkesmannen og NAV fylke har ansvar for å bygge opp under partnerskapet. Fylkesmannen skal som det sentrale samordningsorganet overfor kommunene på regionalt nivå, bidra til et aktivt kommunalt medeierskap i Nav-kontoret. Fylkesmannens dialog med kommunene skal føre til en sterkere forankring av partnerskapet i kommunal ledelse, både på politisk og administrativt nivå.

Både Fylkesmannen og NAV fylke har ansvar for iverksettelse av kompetansetiltak overfor NAV-kontorene. Disse skal koordineres. Fylkesmannen bør delta i en felles regional samarbeidsarena med fylkesdirektør i NAV og KS, for å etablere en felles strategisk ramme rundt partnerskapet i fylket og sikre samordning av ulike kompetansetiltak rettet mot Nav-kontorene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har utarbeidet en virksomhetsstrategi for Arbeids- og velferdsetaten. Denne vil ligge til grunn for etatens utviklingsarbeid i Nav-kontorene, og det kan derfor være nyttig for Fylkesmannen å gjøre seg kjent med strategien.

For å iverksette målrettede tiltak og videreformidle relevant informasjon til sentrale myndigheter, er det viktig at fylkesmannen har god kunnskap om utvikling av levekårsforholdene i kommunene. Fylkesmennene skal derfor systematisere og anvende aktuelle data fra blant annet KOSTRA og ny folkehelseprofil, om levekårsforhold for vanskeligstilte med særlig oppmerksomhet overfor barn og unge. Fylkesmannen skal bruke innhentede data for å vurdere egen innsats på de enkelte satsingsområdene.

Tilstanden på levekårsområdet er ulik kommunene imellom. I gjennomføringen av tiltak i regjeringens fattigdomssatsing, er det viktig at fylkesmannen prioriterer ressursinnsatsen overfor kommuner med særlige utviklingsbehov. Fylkesmannen har flere virkemidler som bidrar til å styrke levekårssituasjonen for vanskeligstilte innbyggere. Fylkesmannen skal samordne sine virkemidler, herunder statlig tilskudd, på tiltaksområder som har delvis overlappende målgrupper som området arbeid, psykisk helse og rus, kvalifiseringsprogrammet, boligsosialt arbeid og arbeid med utsatte barn og unge. Det er viktig at tiltak som initieres overfor kommunene inngår i en helhetlig og samlet innsats mot fattigdom lokalt.

Det framgår i Prop. 1 S (2012-2013) at arbeids- og velferdsforvaltningen skal møte det enkelte menneske med respekt, service, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktivitet.

I 2013 skal Fylkesmannen særlig prioritere:

- Lovforståelse og lovanvendelse i samsvar med nytt rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, med særlig fokus på:

- barn og unge,

- individuelle vurderinger,

- innføring av vedtak på tjenesten §17 opplysning, råd og veiledning.

- Kvalifiseringsprogram og tilhørende stønad
- Å styrke samarbeidet med NAV fylke for å bedre kvaliteten på tjenestene i Nav-kontoret.

Det er i årets statsbudsjett overført midler fra post 63 til post 21 på budsjettkapittel 621. Deler av dette beløpet stilles til Fylkesmannens disposisjon gjennom Fullmaktsbrevet, og skal benyttes til veiledning til Nav-kontorene for å bedre kvaliteten på tjenestene.

Se også [tildelingsbrev](#) 2013 fra Arbeidsdepartementet til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Regjeringen forventer at Arbeids- og velferdsetaten fortsetter å utvikle gode arbeidsrettede tjenester, individuelt tilpasset oppfølging og god bistand til brukerne. Ungdom er en særlig prioritert målgruppe i 2013. Det skal gis tilbud om egne kontaktpersoner for denne gruppen, og innretningen på garantiordningene for ungdom 20-24 år er endret.

På bakgrunn av dette har Arbeids- og velferdsetaten følgende ambisjoner for 2013:

- Økt overgang til arbeid

- Sykefraværet må ytterligere ned for å begrense tilgangen til arbeidsavklaringspenger og økningen i antall uføre
- Oppfølging av ungdom må intensiveres

Hovedprioriteringene for tjenestelinjen (fylkesdirektørene) i 2013 framgår av "Mål- og disponeringsbrev 2013 til fylkene".

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Lov av 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen trådte i kraft 1. januar 2010. Forskrift om individuell plan og forskrift om internkontroll ble vedtatt med hjemmel i loven 19. november 2010, og trådte i kraft fra samme dato. Det er 16. desember 2011 gitt forskrift om sosiale tjenester for personer uten bopel i Norge, og 21. desember 2011 gitt forskrift om kvalifiseringsprogram. Forskriftene trådte i kraft 1. januar 2012. Arbeids- og velferdsdirektoratet publiserte i juni 2012 rundskriv til loven og forskrifter gitt i medhold av denne.

I rundskrivet er det særlig lagt vekt på at formålsbestemmelsen og kravet til forsvarlighet skal ligge til grunn for forvaltning av loven. I tillegg er fokuset på barn og unges særskilte behov styrket.

Fylkesmennene skal gi opplæring i loven, forskriftene og rundskrivet til ansatte i Nav-kontorene og samarbeidende instanser. En arbeidsgruppe med deltakere fra direktoratet, fylkesmennene og Statens helsetilsyn har utarbeidet opplegg til bruk i opplæringen. Opplæringen legger vekt på sentrale temaer i rundskrivet og funn avdekket gjennom tilsyn. Opplæringen er delt inn i to trinn. Trinn 1 er en generell innføring i lov, forskrifter og rundskriv, og trinn 2 består av tre fordypningskurs.

Oppdrag

Fylkesmannen skal:

- Behandle klagesaker etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, med forskrifter.
- Holde opplæring for ansatte i Nav-kontoret, og eventuelt andre ansatte i kommunen, om lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, i tilknytning til nye forskrifter og nytt rundskriv. Opplæringen skal koordineres med NAV fylke.
- Informere og veilede kommunene om internkontrollplikten etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.
- Spre erfaringer med, og resultater av tilsyn etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.
- Gi Nav-kontorene faglig veiledning for å sikre forsvarlige tjenester. På bakgrunn av funn i tilsyn og klagesaksbehandling, skal det legges vekt på kartlegging av tjenestemottakernes

behov, med særlig oppmerksomhet mot barn og unges behov, og at det foretas individuelle vurderinger i alle saker.

- Gjennomføre tilsyn med de sosiale tjenestene i henhold til oppdrag fra Arbeidsdepartementet og Statens helsetilsyn.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) og kapittel 0621.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 18. desember 2009 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [Prop 1 S \(2012-2013\) Arbeidsdepartementet med vedlegg.](#)
- [Lov av 16. juni 2006 om arbeids- og velferdsforvaltningen.](#)
- [Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen § 14a, gjeldende fra 1.2.2010](#)
- [Forskrift av 19. november 2010 om individuell plan i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [Forskrift av 19. november 2010 om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [Forskrift av 16. desember 2011 nr 1251 om sosiale tjenester for personer uten fast bopel i Norge](#)
- [Forskrift av 21. desember 2011 nr 1471 om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad](#)
- [Rundskriv av 22. juni 2012 til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [Rundskriv A-2/2012 Statlige veiledende retningslinjer for utmåling av økonomisk stønad til livsopphold](#)
- [Rundskriv U-5/2003 Veileder for kvalitetskrav til midlertidig husvære etter lov om sosiale tjenester § 4-5](#)
- Rundskriv I-11/2000 Kriminalomsorgens og sosialtjenestens ansvar for sosiale tjenester og økonomisk stønad til innsatte i fengselsvesenets anstalter mv
- [Rundskriv G-8/2006 Samarbeid mellom kommunehelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten, kommunes sosialtjeneste og kriminalomsorgen overfor innsatte og domfelte rusmiddelavhengige](#)
- [Ot.prp. nr. 103 \(2008-2009\), Om lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)

Resultatkrav

- Minst 90 % av klagesakene etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen som behandles og avsluttes i 2013, skal ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.
- Ansatte i Nav-kontoret som forvalter og anvender lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen skal ha mottatt tilbud om opplæring i tilknytning til nye forskrifter og nytt rundskriv, jf omtale under pkt 73.2.
- Tilsyn skal være gjennomført i samsvar med oppdraget fra Arbeidsdepartementet og Statens helsetilsyn.
- Kommuner og Nav-kontor skal ha mottatt informasjon om erfaringer og resultater knyttet til tilsyn.

Rapportering

- Rapportering til Statens helsetilsyn.
- Gjennom årsrapportering (<http://arapp.fylkesmannen.no>)

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen – formidlingstiltak og kompetanseutvikling

Fylkesmannen skal utforme og iverksette kompetanse-, utviklings- og formidlingstiltak innenfor de sosiale tjenestene, samt informere kommunene om tilskuddsordningen om barnefattigdom, og stimulere kommuner med behov til å søke. Kompetansetiltakene skal ta sikte på å styrke integreringen og utviklingen av de sosiale tjenestene i Nav-kontorene og bidra til at tjenestene er samordnet med øvrige kommunale tjenester utenfor kontorene. Det vises i denne sammenheng til Arbeids- og velferdsdirektoratets Mål- og disponeringsbrev til NAV fylke for 2013. Et viktig ledd i kompetanseutviklingen er også å bidra til at erfaringer fra lokale/kommunale forsøk blir spredt, slik at flere kan ha nytte av erfaringene.

Fylkesmannen og NAV fylke har et felles ansvar for at kompetansetiltak rettet mot Nav-kontorene samordnes, og er samordnet med kommunens interne opplæring. Dette gjelder særlig satsinger med delvis overlappende målgrupper, som for eksempel tiltak på området arbeid, psykisk helse og rus, kvalifiseringsprogrammet, boligsosialt arbeid, Ny GIV og tiltak for utsatte barn og unge. Det kan være hensiktsmessig å utarbeide en felles kompetanseplan for arbeidet ut mot Nav-kontoret.

Det kan være hensiktsmessig å utarbeide en felles kompetanseplan for arbeidet ut mot Nav-kontoret.

Oppdrag

Fylkesmannen ska:l

- Iverksette kompetansehevende tiltak gjennom opplæring og faglige nettverk for samarbeid på tvers av ansvarslinjene sammen med NAV fylke, og sikre at tiltakene er samordnet .
- Understøtte aktivt medeierskap i partnerskapet i sin dialog med kommunene.
- Følge med på og anvende data om levekårsutviklingen i fylket og i kommunene.
- Bistå Arbeids- og velferdsdirektoratet i arbeidet med nasjonalt anbefalte kommunale indikatorer til bruk i lokale målekort i Nav-kontorene. Direktoratet vil komme tilbake til et opplegg for dette.
- Delta sammen med NAV fylke i det fylkesvise samarbeidet med universitetene og høyskolene for å etablere og følge opp samarbeidsavtaler om utplassering av studenter, innhold i studietilbud (grunnutdanning og videreutdanning) og eventuelle lokale forsøks- og utviklingstiltak. I forbindelse med samarbeidet skal NAV fylke ta initiativ til å etablere en dialogarena.
- Fylkesmannen i Hordaland skal, sammen med Fylkesmannsembetene i Rogaland og Troms, videreføre arbeidet med tilbakeføring gjennom utdanning og arbeid (TAFU-prosjektet) i henhold til prosjektplanen.

- Fylkesmannsembetene i Rogaland, Østfold og Oslo og Akershus skal gjennomføre et toårig forsøk med utvidet informasjon og veiledning til søkere og mottakere av sosiale tjenester.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) og delfinansiert over kapittel 621 i Prp 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Rundskriv H-2143 \(2004\) Retningslinjer for fylkesmannens samordning av statlig styring av kommunesektoren](#)
- [St. prp nr. 46 \(2004-2005\) Ny arbeids- og velferdsforvaltning](#)
- [Ot.prp.nr.47 om lov om arbeids- og velferdsforvaltningen](#)
- [St.meld. nr. 9 \(2006-2007\) Arbeid, velferd og inkludering](#)
- [Handlingsplan mot fattigdom - Vedlegg til St.prp. nr. 1 \(2006-2007\) - Statsbudsjettet 2007](#)
- [Handlingsplan mot fattigdom status - 2008 og styrket innsats 2009 – Vedlegg til St.prp. nr. 1 \(2008-2009\) Statsbudsjettet 2009](#)
- [Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten...og bedre skal det bli! \(2005-2015\)](#)
- Handlingsplan I-0910 N, Kunnskap og brubygging, Sosialtenesta si førstelinje (1998-2001). (ikke tilgjengelig elektronisk)
- [Kommunal- og regionaldepartementet: Konsultasjoner mellom staten og kommunesektoren – Fellesdokumentet 2006](#)
- [Meld. St. 30 \(2010 – 2011\) Fordelingsmeldingen](#)
- Strategi for oppfølging av brukere i NAV
- Arbeidsevnevurderinger i NAV
- [Eva Herud og Silje Ohrem Naper: Fattigdom og levekår i Norge – status 2012. NAV-rapport 1-2012:](#)
- [Unni Beate Grebstad \(red.\): Sosialhjelp og levekår i Norge. Statistiske analyser. 130:2012. Statistisk sentralbyrå.](#)
- [Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse 2007-2012](#)
- [Fattigdom og levekår](#)
- [Samarbeid med universiteter og høyskoler](#)

Resultatkrav

- Tiltak og aktiviteter er gjennomført på en slik måte at de ulike satsingene og aktivitetene ses i sammenheng.
- Aktuelle data for å følge levekårsutviklingen i fylket og i de enkelte kommunene er systematisert og analysert.
- Fylkesmannen skal ha vurdert om egen innsats har bidratt til kvalitetsforbedringer i de sosiale tjenestene i Nav-kontoret.
- Alle kompetansetiltak som retter seg mot Nav-kontoret er blitt samordnet med NAV fylke og kommunen.

- Alle de ulike tilskuddene på ansvarsområdet er blitt samordnet ved at det ved tildeling av tilskudd er sett hen til hva hver enkelt kommune har av utfordringer og eventuelle andre tilskudd som tildeles kommunen.
- Ha deltatt sammen med NAV fylke i det fylkesvise samarbeidet med universitetene og høyskolene.

Rapportering

- Gjennom årsrapportering (<http://arapp.fylkesmannen.no>)

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet er et av regjeringens viktigste tiltak for å bekjempe fattigdom og fremme overgang til arbeid. Kvalifiseringsprogrammet med tilhørende stønad retter seg mot personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. Dette handler i stor grad om personer som ellers vil være avhengig av økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde over lengre perioder. Kvalifiseringsprogrammet finansieres gjennom ordinær rammebevilgning til kommunene.

Fylkesmannen skal i samarbeid med NAV fylke følge opp ordningen med kvalifiseringsprogram i Nav-kontorene. Dette innebærer å gi informasjon, bistå med råd og veiledning, samt tilby kompetansehevende tiltak til ledelse og ansatte i Nav-kontorene. Fylkesmannen og NAV fylke skal videreføre et forpliktende samarbeid både på styringsnivå og fagnivå. Fylkesmannen skal være hovedkontakt for kvalifiseringsprogrammet på fylkesnivå.

Oppdrag

Fylkesmannen skal:

- Bidra med å innhente eksempler på gode ordninger for å fremme overgang til arbeid fra Nav-kontorene. Dette kan dreie seg om kompetansetiltak og gode opplegg for behovs- og arbeidsevnevurderinger og eksempler på individuelt tilrettelagte program.
- Være en pådriver i Nav-kontorenes arbeid med gjennomgang av saksporteføljen, med sikte på å identifisere brukere som kan fylle vilkårene for deltakelse i kvalifiseringsprogrammet.
- Formidle kunnskap, iverksette kompetansehevende tiltak og gi veiledning til ledere og ansatte i Nav-kontorene.
- Bidra til å sikre forankringen av kvalifiseringsprogrammet i kommunens ledelse.
- I aktuelle fylker delta aktivt for at forsøksprosjektet Helhetlig Prinsippstyrt Metodisk Tilnærming (HPMT) når sine målsettinger.

Finansiering

Finansiert over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Forskrift 21. desember 2011 nr 1471 om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad](#)
- [Ot.prp. nr. 70 \(2006-2007\) - Om lov om endringer i sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover](#)
- [Arbeids- og velferdsdirektoratets nettsider om kvalifiseringsprogram](#)
- [Rundskriv Hovednummer 35 – 2012](#)

Resultatkrav

- Ha bidratt til at Nav-kontorene har gjennomgått sin saksportefølge, med sikte på å identifisere brukere som kan fylle vilkårene for deltakelse i kvalifiseringsprogrammet.
- Møter og samlinger for å formidle kunnskap, iverksette kompetansehevende tiltak og gi veiledning til ledelse og ansatte i Nav-kontorene er blitt arrangert.
- Kvalifiseringsprogrammet har vært et fast tema i fylkesmannens dialog med fylkesdirektør.
- Alle ansatte i Nav-kontor som arbeider med kvalifiseringsprogrammet skal ha fått tilbud om opplæring, deltakelse i faglige nettverk eller tilpasset faglig veiledning.

Rapportering

- Fylkesmannen skal rapportere hvert tertial på kvalifiseringsprogrammet. Nærmere ramme og mal for rapporteringen sendes i forkant av hvert tertial.

73.4 Utenrettslig økonomisk rådgivning

Mange brukere som er i kontakt med Nav-kontorene har behov for økonomisk rådgivning. Dette kan være knyttet til disponeringsproblematikk, å håndtere sin egen økonomi, betaling av regninger med mer. Enkelte brukere har en situasjon hvor gjeldsproblematikk utgjør en stor del av problemkomplekset, og trenger gjeldsrådgivning fra Nav-kontoret.

Økonomisk rådgivning skal bidra til at enkeltpersoner og den enkelte husstand får kontroll over sin private økonomi.

Fylkesmannen skal sikre informasjon og bevissthet omkring økonomisk rådgivning, herunder gjeldsrådgivning, og bidra til god kvalitet på rådgivningen i Nav-kontorene og hos andre aktører i kommunene.

Fylkesmannsembetene Oslo- og Akershus, Hordaland og Sør-Trøndelag er tilført stillingsressurser med formål om å bistå samtlige fylkesmannsembeter med kompetansehevende tiltak og gi generell råd og veiledning. Deres rolle er også å bistå Arbeids- og velferdsdirektoratet i å utarbeide og oppdatere kursmateriell og vedlikehold av en

pool for forelesere, samt delta i en sentral arbeidsgruppe med formål å videreutvikle arbeidet med økonomisk rådgivning i kommunene.

Fylkesmannens arbeid med økonomisk rådgivning skal sees i sammenheng med de øvrige innsatsområdene i regjeringens fattigdomssatsing.

Oppdrag

Fylkesmannen skal:

- Gjennomføre grunnkurs og videregående kurs i økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning.
- Gi råd til sentrale myndigheter om utviklingstrekk i tjenestefeltet.
- Informere om økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning, og formidle erfaringer fra forsøk og utviklingstiltak overfor ansatte i Nav-kontoret og kommunen for øvrig.
- Bidra til at ansvaret for økonomisk rådgivning er forankret i kommunens ledelse.
- Være en aktiv pådriver for å gjøre økonomirådgivningstelefonen 800-GJELD kjent for ansatte i Nav-kontorene og andre aktuelle kommunale tjenester.
- Bidra til å styrke det interkommunale samarbeidet rundt økonomisk rådgivning, herunder skape et tettere samarbeid med namsmenn om økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning i kommuner og Nav-kontor.

Finansiering

Finansiert over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 18. desember 2009 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen \(§17 opplysning, råd og veiledning\).](#)
- [Rundskriv Hovednummer 35 - 2012](#)
- [Lov om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner \(Gjeldsordningsloven\) av 17. juli 1992 nr. 99.](#)
- [Oppdragsrapport nr. 12. 2010. Christian Poppe, SIFO. Interkommunalt samarbeid om økonomisk rådgivning.](#)
- [Oppdragsrapport nr. 4. 2010. Christian Poppe, SIFO. 800GJELD.](#)

Resultatkrav

- Kommuner som vil kunne ha nytte av interkommunalt samarbeid med formål å styrke tjenestetilbudet er kartlagt, og tiltak iverksatt.
- Grunnkurs og videregående kurs i økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning er blitt gjennomført.

- Status om kommunenes arbeid med økonomisk rådgiving og gjeldsrådgiving, blant annet ved hjelp av tilgjengelig statistikk, herunder KOSTRA er blitt oppdatert.
- Erfaringer fra lokale og nasjonale tiltak som gjøres på området er blitt formidlet og spredt.

Rapportering

- Gjennom årsrapporteringen skal det gis en generell redegjørelse på hvordan oppdraget er gjennomført, spesielt hvilke kurs som er gjennomført og antall deltakere på kursene. Det skal rapporteres på resultatkravene. Se rapporteringskrav under punkt 73.2.

73.5 Boligsosialt arbeid

Det boligsosiale arbeidet skal sikre at vanskeligstilte får mulighet til å leve og bo selvstendig og sikre varige botilbud. Det boligsosiale arbeidet skal også bidra til å fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet. Tjenestemottakere som ikke klarer å ivareta sine interesser på boligmarkedet, skal sikres individuell plan og vedtak på tjenestene.

Fylkesmannen skal sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Husbanken bidra i arbeidet med å forebygge og bekjempe bostedsløshet og sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalte tilskudd til boligsosialt arbeid..

Tiltak for å redusere bruk av midlertidige botilbud og tiltak for ungdom, yngre voksne og barnefamilier med lavinntektsproblemer skal spesielt prioriteres i 2013. Fylkesmannen bes spesielt om å målrette embetets arbeid ut mot kommuner som har de største boligsosiale utfordringene og mot kommuner som mottar tilskudd.

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- Følge opp og veilede kommuner som har de største boligsosiale utfordringer for å sikre overgang fra midlertidige botilbud til varige boliger og god faglig kvalitet i oppfølgingstjenestene.
- I samarbeid med Husbankens regionkontor utarbeide og gjennomføre tiltak som bidrar til å øke den faglige kompetansen for ansatte som arbeider med boligsosialt arbeid.
- Enkelte embeter skal bistå Arbeids- og velferdsdirektoratet med å følge opp forsøksprosjekter knyttet til tjenesteutvikling på gitte områder: videreutdanning i metodisk boligsosialt arbeid m.m. Invitasjon og nærmere presisering vil bli gitt i eget brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.
- Sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalte øremerkede tilskudd til boligsosialt arbeid i tråd med gjeldene regelverk og søknadskriterier. Informasjon om den praktiske tilretteleggingen gis i eget brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Tilskuddet skal i størst mulig grad ses i sammenheng med andre statlige tilskudd herunder Husbankens Boligsosiale kompetansetilskudd.

- Følge opp og veilede kommunene som har mottatt boligsosialt tilskudd for å sikre forankring, framdrift og faglig kvalitet, samt videreføring etter endt tilskuddsperiode. Spesielle utfordringer som avdekkes gjennom rapportering fra kommunene skal møtes med tiltak.

Finansiering

Finansiert over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Rundskriv U-10/2002 Boligsosialt arbeid og bistand til å mestre et boforhold](#)
- [Handlingsplan mot fattigdom – vedlegg til St.prp. nr. 1 \(2009-2010\) fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet](#)
- [St.meld. nr. 23 \(2003-2004\) Boligpolitikken](#)
- [Strategien På vei til egen bolig](#)
- [Arbeids- og velferdsdirektoratets nettsider om boligsosialt arbeid](#)

Resultatkrav

- Ha bidratt til å redusere bruken av midlertidige botilbud.
- Ha bidratt til å øke rettssikkerheten for mottakere av tjenesten, ved at flere personer får vedtak på tjenester og at flere personer får individuell plan, jf rapporteringen fra kommunene.
- Forvaltningen av tilskudd og kompetansetiltak er blitt samordnet med Husbanken regionalt.

Rapportering

- Gjennom årsrapporteringen skal det gis en generell redegjørelse for hvordan oppdraget er gjennomført. Rapporten skal inneholde oversikt over gjennomførte aktiviteter, type bistand til kommunene, herunder om det er gitt råd og veiledning, vise til resultater kommunene har oppnådd og hvilke utfordringer kommunene står overfor (se rapporteringskrav under punkt 73.2).

73.6 Barn og unge

Regjeringen legger vekt på at alle barn og unge skal gis muligheter til å delta og utvikle seg i samfunnet uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon. Dette gjenspeiles i formålsparagrafen til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Fylkesmannens rådgivning og kompetanseutvikling overfor kommunene på området skal ivareta dette perspektivet.

Fylkesmannen skal bistå kommunene med å følge opp utsatte barn og unge. Dette gjelder særlig barn i sosialt og økonomisk vanskeligstilte familier og ungdom som står i fare for eller har falt ut av skolen og som ikke er i arbeid.

Satsingen Ny GIV skal gis særlig oppmerksomhet. Intensjonen med Ny GIV er bærekraftige strukturer for samarbeid og økt faglig og tverrfaglig kompetanse for ansatte som arbeider med ungdom med sammensatte problemer. Målet er at flere ungdommer gjennomfører videregående opplæring. Individuell plan er et egnet virkemiddel for å understøtte dette arbeidet.

Fylkesmannen i Nordland har i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet og andre direktorat fått et pådriveransvar for å forankre og formidle kunnskapen og erfaringene fra det nasjonale forsøket "Ungdom i svevet". Kompetanseoverføring på området skal skje i samarbeid med NAV fylke, og skal komme hele Nav-kontoret til nytte. Arbeidet skal initiere utviklingsprosesser med utgangspunkt i lokale behov, bidra med kunnskapsstøtte og hjelp til dokumentasjon, og tilrettelegge for erfaringsutveksling og erfaringsformidling.

Oppdrag

Fylkesmannen skal:

- Formidle resultater og erfaringer fra det nasjonale forsøket «Ungdom i svevet» og andre utviklingstiltak. Nav-kontoret skal få tilbud om støtte til utviklingsprosesser med utgangspunkt i lokale behov.
- I samarbeid med NAV fylke iverksette kompetansehevende tiltak og legge til rette for erfaringsutveksling om oppfølging av utsatt ungdom for ungdomsteam/ungdomskontakter ved Nav-kontorene.
- Forvalte øremerkede tilskudd til å forebygge og bekjempe barnefattigdom.
- Følge opp og veilede kommuner som har mottatt tilskudd til å forebygge og bekjempe barnefattigdom, herunder bistå tilskuddskommuner som ønsker å utarbeide handlingsplaner hvor utsatte barn og unge inngår. Nærmere informasjon gis i eget brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.
- Bistå Arbeids- og velferdsdirektoratet i planlegging og gjennomføring av regionale konferanser for å gi kommuner som mottar tilskudd til forebygging og bekjempelse av barnefattigdom anledning til kompetanseheving, erfaringsutveksling og nettverksbygging. Utvalgte embeter vil være teknisk arrangør for de regionale konferansene om barnefattigdom. Direktoratet vil komme tilbake til hvilke embeter det vil være aktuelt for.
- Bidra til at innsatsen i kommunale og fylkeskommunale tjenester rettet mot barn og unge med sammensatte problemer blir bedre koordinert. Arbeidet bør ses i sammenheng med Regjeringens satsing Ny GIV for å øke gjennomføringen i videregående opplæring. Tilsvarende oppdrag er gitt fra Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Individuell plan er et virkemiddel som kan bidra til bedre koordinert innsats.

Finansiering

Finansiert over kapittel 621 i Prop 1 S Arbeidsdepartementet.

Bakgrunnsinformasjon

- Satsing på barn og ungdom – Regjeringens mål og innsatsområder i statsbudsjettet for 2013 fra Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet.
- [Fafu-rapport 2009:50 Aktivitet og deltakelse for fattige barn og unge. En evaluering av to statlige tilskuddsordninger](#)
- [Oppsøkende og utadrettet arbeid overfor ungdom utenfor opplæring og arbeidsliv. Rapport fra Barne- og likestillingsdepartementet](#)
- [Tone Fløtten \(red\): Barnefattigdom. Gyldendal 2009.](#) (dokumentet er ikke tilgjengelig elektronisk)
- HIO-rapport 2011 nr 10 Barnefattigdom i et rikt land. Kunnskapsoppsummering om fattigdom og eksklusjon blant barn og unge i Norge (dokumentet er ikke tilgjengelig elektronisk)
- Reidun Follesø (red): Gi viljen mulighet! Sluttrapport Ungdom i Svevet 2007-2010. UiN-rapport nr 12-2011 (dokumentet er ikke tilgjengelig elektronisk)
- [Om barn og unge på nav.no](#)
- [Ny GIV](#)

Resultatkrav

- Oversikt over utviklingstrekk blant utsatte barn og unge i fylket er blitt oppdatert på bakgrunn av aktuelle KOSTRA-tall og annen relevant statistikk på fagområdet.
- Kompetansehevende tiltak er blitt igangsatt, og det er blitt lagt til rette for erfaringsutveksling for ungdomsteam/ungdomskontakter ved Nav-kontoret, i samarbeid med NAV fylke.
- De ulike sektorenes arbeid med barn og unge med sammensatte problem er blitt godt koordinert internt i embetet.
- Alle kommuner som ønsker det, har fått tilbud om støtte til utviklingsprosesser med utgangspunkt i lokale behov.
- Kommuner som får tilskuddsmidler og/eller ønsker å utarbeide en handlingsplan har fått tilbud om opplæring og oppfølging.
- Ha bistått Arbeids- og velferdsdirektoratet i å arrangere 5 regionale konferanser.

Rapportering

- Det skal rapporteres om gjennomførte aktiviteter på området, type bistand som er gitt til kommunene, vise til gode resultater kommunene har oppnådd og utfordringer kommunene står overfor. Angi antall kommuner og beskriv type tiltak. Se rapporteringskrav under pkt 73.2.